

บรรณานุกรม

หนังสือ

- กิตติศักดิ์ ปรกติ, (ม.ป.ป.) ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายอิสลามในประเทศไทย. การสัมมนาทางวิชาการ คณะนิติศาสตร์ ครั้งที่ 5 “กฎหมายกับการเปลี่ยนแปลงสังคมไทย”
- กระทรวงยุติธรรม, (2525) การสัมมนาการใช้กฎหมายอิสลามในเขตจังหวัดปัตตานี นราธิวาส ยะลา และสตูล กรุงเทพฯ : ชวนการพิมพ์
- กำธร เลี้ยงสังธรรม, (2548) กฎหมายตราสามดวงฉบับพิมพ์มหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง แก้ไขปรับปรุงใหม่, เล่ม 1, กรุงเทพฯ
- เจ๊ะเหล๊ะ แยกพงศ์, (2550) ระบบศาลอิสลามและข้อสังเกตเชิงเปรียบเทียบกับระบบศาลไทย. คณะอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา.
- ราชบัณฑิตยสถาน, (2525) พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์, 2525
- ชุมพล จันทราทิพย์, (2548) พระธรรมนูญศาลยุติธรรม ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 12 แก้ไขเพิ่มเติมโดย สมลักษณ์จัดกระบวนพล กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ณรงค์ ศิริประชนะ, (2516) ความเป็นมาของกฎหมายอิสลามและตะไต่ยุติธรรม. กรุงเทพฯ : คณะกรรมการอิสลามกลางแห่งประเทศไทย
- เด่น โต๊ะมีนา, (2532) รายวิชาLA353 กฎหมายอิสลาม (Islamic Law) พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- พิเชษฐ์ วงศ์เกียรติ์ขจร, (2559) การวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ปัญญาชน
- มานพ คณะโต, (2550) วิธีวิทยาการวิจัยเชิงคุณภาพในระบบสุขภาพชุมชน. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- เมลาเนา ชัยยิต อูบะลา เมาดูดี แปลโดยบรรจง บินกาซัน, (2551) ตัฟฮีมุลกูรอาน เล่ม 2 กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสืออิสลาม

- ยงยุทธ แสงรุ่งเรือง, (2559) กฎหมายวิธีสบัญญัติ 1 หน่วยที่ 2 นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- จรัญภักดีธนากุล, (2528) กฎหมายใหม่ที่น่าสนใจ นิติสารกระทรวงยุติธรรม. ดุลพาห เล่มที่ 5 ปีที่ 32 กันยายน-ตุลาคม 2528
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, (2554) วิธีวิทยาการวิจัยเชิงคุณภาพยุคใหม่กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนสามลดา
- สมาคมศิษย์เก่าอาหรับประเทศไทย, (2542) พระมหาคัมภีร์อัลกุรอานพร้อมความหมายภาษาไทย. อัลมะดีนะฮ์ มุเนาะวะเราะฮ์ฮ์ : ศูนย์กษัตริย์พะฮัดเพื่อการพิมพ์อัลกุรอาน
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, (2489) พระราชบัญญัติการใช้กฎหมายอิสลามในเขตจังหวัดปัตตานี นราธิวาส ยะลา และสตูล พ.ศ. 2489 ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 63/ตอนที่ 77/หน้า 633/3
- สำนักงานส่งเสริมตุลาการ กระทรวงยุติธรรม. ประมวลจริยธรรมข้าราชการตุลาการ กรุงเทพมหานคร: บริษัทศรีสมบัติการพิมพ์ จำกัด, 2529
- สำนักงานศาลยุติธรรม, (2554) คู่มือหลักกฎหมายอิสลามว่าด้วยครอบครัวและมรดก (ฉบับศาลยุติธรรม)
- สุภางค์ จันทวานิช, (2549) วิธีการวิจัยคุณภาพ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- อับดุลสุกร ดินอะ, (2553) อนาคตกฎหมายอิสลามในประเทศไทย. ศูนย์อัลกุรอานและภาษา QLCC: โรงเรียนจริยธรรมศึกษามุสลิม
- Abdul Monir Yaacob, 1998 Undang-undang Pentadbiran Agama Islam : Pengkanunan, Reformasi dan Penyelarasan 2 IKIM Law Journal 37
- Aiman bin HamZah MuhammadHadir Bin HajiMuhammadIsa dan Muhammadshah bin Awjang, (2007) Pendedikkan Shariah Islam Tingkatan 5. Malaysia : diwanbahasa dan Pustaka.
- Ahmad Hidayat Buang (2005) Mahkamah Shariah di Malaysia : Pencapaian dan CabaranUniversity of Malaya

- al-Bukari .Muhammad bin Ismail abu Abdullah.1422.al-Yamia al- Musnad al-**Ṣaḥīḥ** alMuktaṣar min Amwar Rasulullah wa Sunnanih wa 'iyamih. Dar awk alNajah Grolier new webster's dictionary, (1992). Danbury : Grolier,
- Aseed salah samhan, (2006) Aqdul solah fi Muamalat almaliyah fi fiq islamiah
- Ibnu Abideen, (1966) alhaskafi, aldaru almukhtar sharah tanwir al'absar
- Nora Abdul Hak, (2013).Alternative Dispute Resolution (ADR) In Islam.Malaysia : International Islamic University Malaysia.
- Tajul Aris Ahmad Bustami (2005) Kaedah perundangan bidang kuasa dan tatacara Mahkamah Syariah. Malaya
- Farid Sufian Shuaib (2008) Powers and jurisdiction of Syariah courts in Malaysia. Malayan Law Journal
- Ibn Kathīr Ismā'il bin 'Umar.1419. Tafsīr al-Qur'an al-'Azīm.Beirut : Dar alkitab al-'Alamiyah.
- Muslim bin al-Hajaj abu al-Hasan.n.d.al-Musnad al-**Ṣaḥīḥ** al-Muktaṣar bi Naql al-'adl 'an 'adl I,la Rasulullah.Dar 'ihya 'i al-Tarath al-'araby.
- Muhammad Zakee Cheha, (2007) THE INSTITUTION OF THE DATO'YUTITHAM (QADI) IN THAILAND. Jurnal Syariah
- _____,(1998) THE ADMINISTRATION OF ISLAMIC FAMILY LAW AND INHERITANCE IN SOUTHERN THAILAND (PATTANI NARATHIWAT YALA AND SATUN). International Islamic University Malaysia
- Pegawai-pegawai Pejabatan Pendaftaran Pernikahan Orang Islam, 1998 Lawatan Ke Thailand Visit To Thailand 12-15 July 1998. Mahkamah Syariah dan Majlis Ugama Islam Singapura.
- Zubir Embog, 1978 Sejarah Undang-undang dan kehakiman Islam Terengganu Sebrlum Campur Tangan Inggeris (The History of the Islamic Law and Judiciary Prior to the British Intervntion) Project Paper Faculty of Law University of Malaya

งานวิจัยและวิทยานิพนธ์

กิตติศักดิ์ ปกติ และคณะ, (2554) ระบบการปรับใช้กฎหมายอิสลามในประเทศไทย กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เดือนตุลา

จุฬิศพงศ์ จุฬารัตน์, (2544) บทบาทและหน้าที่ขุนนางกรมท่าขวาในสมัยอยุธยาถึงรัตนโกสินทร์ (พ.ศ.2153-2435) วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปิยนาด บุนนาค, (2546) นโยบายการปกครองของรัฐบาลไทยต่อชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (พ.ศ. 2475-2516) ศูนย์ประวัติศาสตร์ความสัมพันธ์ไทยกับประเทศในเอเชีย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผกากรอง ศรีทองสุข, (2545) บทบาทหน้าที่ของผู้พิพากษาสมทบในศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มูฮำหมัดซาก็ เจ๊ะหะ และคณะ, (2555) อำนาจของศาลศาสนาอิสลามกรุงกัวลาลัมเปอร์ประเทศมาเลเซีย กรณีศึกษาคดีเกี่ยวกับครอบครัว. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

_____ (2548) ปัญหาการบริหารกฎหมายลักษณะครอบครัวและมรดกในประเทศไทย วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอิสลามนานาชาติมาเลเซีย

มะรอนิง สาแลมิง และคณะ, (2554). การใกล้เคียงข้อพิพาทครอบครัวและมรดก ตามบทบัญญัติแห่งอิสลามในจังหวัดชายแดนใต้, รายงานวิจัยส่วนนโยบายและยุทธศาสตร์ฯ สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม

สมบูรณ์ พุทธจักร, (2529) การใช้กฎหมายอิสลามในเขตจังหวัดปัตตานี นราธิวาส ยะลา และสตูล วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สมยศ หวังอับลูเลาะ, (2549) การใช้กฎหมายอิสลามลักษณะครอบครัวในกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

สมหวัง บินหะซัน, (2549) การใช้กฎหมายอิสลามลักษณะมรดกและพินัยกรรมในกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

หมัดอูเลิน หมัดหมัน, (2556) การจัดการมรดกตามหลักกฎหมายอิสลามของมุสลิมในจังหวัดสตูล วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

อุดม หล้าเบ็ญสะ, (2544) บทบาทของคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดในจังหวัดชายแดน
ภาคใต้วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ

บทความ

กำธร พันธุลภ, (ม.ป.ป.) ตะโต๊ะยุติธรรม ดุลพาห สำนักงานศาลยุติธรรม

จรัญ ภัคดิธนากุล, (2534) การใช้กฎหมายอิสลามในสี่จังหวัดภาคใต้ดุลพาห กระทรวงยุติธรรม
เล่มที่3 ปีที่38

เจ๊ะเลาะ แยกพงศ์, (2559) อิสรภาพของผู้พิพากษาในระบบกฎหมายอิสลามและกฎหมายไทย
วารสาร มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ปีที่ 3
ฉบับที่ 1

วิทยาลัยอิสลามศึกษา (2557) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี คู่มือข้อบัญญัติ
กฎหมายอิสลาม ว่าด้วยครอบครัวและมรดก

นิติธ วงศ์ยืน, (2555) นำรู้คู่บัลลังก์ : ตะโต๊ะยุติธรรมประจำศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัด
ปัตตานี นราธิวาส ยะลา และสตูล : ความเป็นมาซึ่งควรบันทึกไว้. วารสารศาลยุติธรรม
ปริทัศน์ ปีที่ 6 ฉบับที่ 4 (เม.ษ.-พ.ค. 2555)

มุฮัมหมัดรอฟีอี มูซอและจุฑารัตน์ เอื้ออำนวย, (2553) ขารีอะฮ์กับการอำนวยความสะดวกยุติธรรมคดี
ครอบครัวและมรดกตามวิถีมุสลิมในสังคมไทย ดุลพาห เล่มที่ 2 ปีที่ 53 สำนักงานศาล
ยุติธรรม

มุฮำหมัดซาก็ เจ๊ะหะ, (2546) ระบบศาลไทยกับความเป็นไปได้ในการจัดตั้งศาลชะรีอะฮ์.
วารสารวิชาการ อิสลามศึกษา ปีที่ 2 ฉบับ 2 ธันวาคม พ.ศ.2546

_____, (2553) ความลักลั่นของกฎหมาย : กรณีศึกษาพระราชบัญญัติว่าด้วยการใช้
กฎหมายอิสลามในเขตจังหวัดปัตตานี นราธิวาส ยะลาและสตูล พ.ศ. 2489วารสาร AL-
NUR บัณฑิตวิทยาลัย ปีที่5 ฉบับที่8

_____, (2550) กระบวนการยุติธรรมด้านกฎหมายครอบครัวและมรดกในประเทศไทย
วารสารอันนур บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยฟาฏอนี

ประพาสร์ตัน สุขดิษฐ์, (2561) การใกล้เคียงข้อพิพาทของศาลยุติธรรม ศึกษากฎหมายไทยและ
ลิงค์โปร์ การประชุมวิชาการสาขานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

อุทัย บุรณสมภพ, (2511) กฎหมายพิเศษใน ๔ จังหวัดภาคใต้คู่สภาพ: สำนักงานศาลยุติธรรม

อับดุลฮาติม ไชชิง มุฮำหมัดซาก็ เจ๊ะหะ และคณะ, (2555) คุณสมบัติและอำนาจหน้าที่ของกอฎียใน
กฎหมายอิสลาม วารสาร AL-NUR บัณฑิตวิทยาลัย ปีที่ 7 ฉบับที่ 13

กฎหมาย

พระราชบัญญัติว่าด้วยการใช้กฎหมายอิสลามในเขตจังหวัดปัตตานี นราธิวาส ยะลา และสตูล
พ.ศ.๒๕๘๘ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๖๓/ตอนที่ ๗๗/หน้า ๖๓๓/๓

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม
117 ตอนที่ 44 ก. หน้า 13.

พระราชกฤษฎีกาการปรับอัตราเงินเดือนของข้าราชการตุลาการและตะโตะยุติธรรม (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ.๒๕๕๔ เล่ม ๑๒๘ ตอนที่ ๒๒ ก ราชกิจจานุเบกษา ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๔

ข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการไกล่เกลี่ยพ.ศ. ๒๕๕๔ราชกิจจานุเบกษาเล่ม ๑๒๘
ตอนที่ ๗๓ ก

เว็บไซต์

วิชัย ปะดุกา, (2552) บทบาทของพหุทางกฎหมายในฐานะเครื่องมือทางการบริหารกรณีการใช้
กฎหมายอิสลามในประเทศไทย <http://www.gspa.ru.ac.th/downloads/doc/d010.doc>

อานันท์กาญจนพันธ์, (2553) เสวนาชนกเรื่องพหุวัฒนธรรม ครั้งที่ 2 “Legal Pluralism พหุนิยม
ทางกฎหมาย” http://www.sac.or.th/main/content_detail.php?content_id=222
ค้นเมื่อ 5 พฤษภาคม 2559 ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1029/2511 (ออนไลน์). สืบค้นจาก <http://www.deka.in.th/view-67817.html> [1/6/2559]

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2812/2525 (ออนไลน์). สืบค้นจาก <http://www.deka.in.th/view-67817.html> [1/6/2559]

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 851/2551 (ออนไลน์). สืบค้นจาก <http://www.deka.in.th/view-67817.html> [11/11/2561]

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1790/2558 (ออนไลน์). สืบค้นจาก <http://www.deka.in.th/view-67817.html> [12/11/2561]

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1406/2513 (ออนไลน์). สืบค้นจาก <http://www.deka.in.th/view-67817.html> [13/11/2561]

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4230/2558 (ออนไลน์). สืบค้นจาก <http://www.deka.in.th/view-67817.html> [18/11/2561]

บุคลากรกรม

นายอนุกุล อาแวปู่เตะ. คณะกรรมการบริหารศูนย์ทนายความมุสลิม กรรมการประจำจังหวัดปัตตานี. 2559. ผู้ให้สัมภาษณ์. 4 กันยายน 2559.

นายอิสมาแอ เจ๊ะ. ตะโต๊ะยุติธรรมประจำศาลจังหวัดปัตตานี. 2559. ผู้ให้สัมภาษณ์. 6 กันยายน 2559

นายมะรอมือลี ปือราเฮง. ตะโต๊ะยุติธรรมประจำศาลจังหวัดนราธิวาส. ผู้ให้สัมภาษณ์. 1 มีนาคม 2560

นายหมัดอูเส็น หมัดหมัน. ตะโต๊ะยุติธรรมประจำศาลจังหวัดสตูล. ผู้ให้สัมภาษณ์. 15 พฤษภาคม 2560

นายทวี หลีเยาว์. ตะโต๊ะยุติธรรมประจำศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดปัตตานี. ผู้ให้สัมภาษณ์. 23 มกราคม 2560

นายฮัมกา มะวัง. ตะโต๊ะยุติธรรมประจำศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดนราธิวาส. ผู้ให้สัมภาษณ์. 1 มีนาคม 2560

นายมะดารี โต๊ะและ. ตะโต๊ะยุติธรรมประจำศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดยะลา. ผู้ให้สัมภาษณ์. 11 เมษายน 2560

นายสำซุดดิน มาลินี. ตะโต๊ะยุติธรรมประจำศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสตูล. ผู้ให้สัมภาษณ์. 15 พฤษภาคม 2560

ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดนราธิวาส. ผู้ให้สัมภาษณ์. 2560

ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดปัตตานี. ผู้ให้สัมภาษณ์. 2561